

Aan de gemeenteraad

Op 13 februari 2025 stelden M.Y Morkoç (GroenLinks), R.T.J. van der Velden (Partij voor de Dieren) en G.J. Engberts (PvdA) ons schriftelijke vragen over "Bomen kappen? Dat gaat zomaar niet" (Zuiderpark en Vreewijk).

Inleidend wordt gesteld:

Onze fracties willen aandacht voor bomenkap op twee plekken op Zuid, namelijk de grootschalige bomenkap in Zuiderpark en de kap van een hele oude boom in Vreewijk. We vinden dat de communicatie rondom bomenkap beter moet, omdat vaker vanuit de stad terugkomt dat omwonenden niet op de hoogte waren van kapwerkzaamheden. Ook is het voor de natuur van groot belang dat de gemeente steeds nauwgezet de geldende wet- en regelgeving voor natuurbescherming volgt. In een biodiversiteitscrisis is de gemeente dat aan al haar inwoners (ook de niet-menselijke dieren) verplicht.

Ten eerste hebben we vragen over de bomenkap in het Zuiderpark. Van bewoners ontvingen wij dit weekend signalen over grootschalige bomenkap. Ze zijn enorm geschrokken. We begrijpen dat de gemeente opnieuw niet vooraf heeft gecommuniceerd over de kap van deze bomen. Dat gebeurde eerder ook bij de platanen op het Delftseplein. Dat De Groene Oase plotseling een jaar eerder moest verhuizen dan gepland, draagt ook niet bij aan het vertrouwen van omwonenden in de gemeente. Het lijkt ook niet in overeenstemming met de geest van de unaniem aangenomen motie 'Compensatie van openbaar groen in Carnisse' [24bb005071].

Ook zijn er signalen dat de kap mogelijk in strijd is met de wet Omgevingswet (voorheen Wet Natuurbescherming), aangezien er een buizerdnest en foerageergebied van beschermde vleermuissoorten aanwezig waren. Dit roept de vraag op of de gemeente de juiste procedures heeft gevolgd.

Hieronder volgen de vragen en onze beantwoording:

Bomenkap Zuiderpark

Vraag 1:

Wat is de huidige stand van zaken rondom de kap?

Antwoord:

De omgevingsvergunning voor het kappen (OMV.24.07.00186) nabij Carnissedreef 280 is verleend op 4 oktober 2024. Toen bekend werd dat er een buizerdpaar in de buurt van de kap gesignaleerd was, is het werk zo snel mogelijk stilgelegd.

Om mogelijke negatieve effecten te compenseren, zijn er in de buurt twee kunstmatige buizerdnesten (manden) opgehangen. Uit aanvullend ecologisch onderzoek is gebleken dat er geen nestfunctie aanwezig was op de locatie van de werkzaamheden. De Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (OZHZ), de handhavende instantie, heeft deze ecologische adviezen beoordeeld en besloten deze over te nemen. Op basis van deze bevindingen heeft de OZHZ haar goedkeuring gegeven voor het hervatten van de bomenkap. Op 3 april zijn de werkzaamheden voor bomenkap hervat. In de brief (25bb002338) d.d. 1 april 2025, is de commissie BWB hierover eerder geïnformeerd.

Vraag 2:

Hoe zijn de bewoners meegenomen in dit project?

Antwoord:

De omgevingsvergunning is op 11 oktober 2024 gepubliceerd.
[Gemeentebld 2024, 430209 | Overheid.nl > Officiële bekendmakingen](#)

Daarnaast zijn de bewoners in de aanloop naar het project meerdere malen uitgenodigd om mee te denken. Om wijkbewoners uit te nodigen zijn onder meer 3.300 flyers huis aan huis in de wijk verspreid. Bewoners aan de Carnissesingel en een deel aan de Lepelaarsingel kregen de uitnodiging persoonlijk aan hun deur overhandigd. Aanvullend zijn op prominente plekken in Carnisse posters opgehangen en zijn aankondigingen gedaan via diverse onlinekanalen (social media en digitale wijknieuwsbrief van de gemeente, social media en Hart van Zuid).

De inloopbijeenkomsten waren op de volgende momenten:

- 8 november 2024: Locatie - Projectbureau Hart van Zuid
- 12 november 2024: Locatie - Kerk van Nazarener
- 16 november 2024: Locatie - Elisabethschool

Over de kap zelf is op de volgende momenten gecommuniceerd:

- 8 november 2024: Brief
- Januari 2025: Wijkkrant
- 30 januari 2025: Bouwapp
- 17 februari 2025: Bouwapp
- 3 maart 2025: Bouwapp
- 4 maart 2025: Bijeenkomst wijkraad

Daarnaast is er een nieuwe reeks overleggen gepland met de omgeving over de inrichting van Carnisse Eiland. De eerste sessie vond op 24 april 2025 plaats.

Vraag 3:
Welke onderzoeken zijn uitgevoerd?

Antwoord:

1. Quicksan 2021 door gemeente Rotterdam. (verkennd veldonderzoek)¹
N.a.v. de quickscan is in opdracht van de gemeente Rotterdam in 2022 door Ecoresult B.V. Alblasterdam i.h.k.v de Wet natuurbescherming nader (ecologisch) onderzoek uitgevoerd op aanwezigheid van de huismus, gierzwaluw, vleermuizen en steenmarter. (N.B. de resultaten van dit onderzoek hebben een geldigheid van 3 jaar)
2. Op basis van het nader onderzoek is een ontheffing Wet natuurbescherming aangevraagd en verkregen voor gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en steenmarter, met een geldigheid van 10 jaar.

Vraag 3 a:
Is er ecologisch onderzoek uitgevoerd volgens de richtlijnen van kennisdocument Buizerd van BIJ12?

Antwoord:

Er is destijds geen potentie voor roofvogels (en uilen) waargenomen in de vorm van potentieel geschikte horsten binnen het projectgebied, waar deze vogels tot broeden kunnen komen. Deze soortgroep is zodoende niet meegenomen in het nader ecologisch onderzoek uitgevoerd in 2022² en de later aangevraagde (en verleende) ontheffing in het kader van de toenmalige Wet natuurbescherming³ (tegenwoordig geborgd middels het Besluit activiteiten leefomgeving onder de Omgevingswet).

Vraag 3b:
Kunnen de onderzoeksrapport(en) naar ons worden opgestuurd?

Antwoord:

Ja. De adviesnotitie Nader onderzoek Ecologie Carnisse Eiland (bijlage 1) en de Quicksan Ecologie in het kader van de Wet natuurbescherming (bijlage 3) zijn als bijlage toegevoegd.

Vraag 3c:
Welke andere strikt beschermde plant- en diersoorten zijn uit het ecologisch onderzoek naar voren gekomen?

Antwoord:

Uit het nader ecologisch onderzoek kwam naar voren dat de volgende strikt beschermde soorten aanwezig zijn: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, steenmarter. De gierzwaluw en huismus zijn waargenomen in de omgeving, maar er waren geen essentiële functies aanwezig op Carnisse eiland zelf.

¹ (2022). BP Carnisse Eiland, Quicksan Ecologie in het kader van de Wet natuurbescherming, WPSE-2263, Gemeente Rotterdam.

²; 2023. Nader onderzoek huismus, gierzwaluw, vleermuizen en steenmarter in het kader van de Wet natuurbescherming. ER20220818v04, Ecoresult BV.

³ Omgevingsdienst Haaglanden, (2023) Beschikking Wet natuurbescherming. Zaaknummer: 01064591, 19-07-2024, Den Haag,

Vraag 4:

Uit de openbare nationale databank Flora en Fauna blijkt dat de steenmarter, roofvogels en vleermuizen in dit deel van het Zuiderpark voorkomen. Kan de wethouder dat bevestigen?

Antwoord:

De Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) was ten tijde van het onderzoek nog niet openbaar. In het onderzoek van Ecoresult is gebruik gemaakt van verschillende methodes om dieren en de afhankelijkheid van het gebied waar te nemen. Hier is o.a. waarnemingen.nl voor gebruikt. Waarnemingen.nl is de voorloper van de openbare nationale databank Flora en Fauna.

In de periode 2021 -2025 is slechts de aanwezigheid van steenmarters, huismussen, gierzwaluwen en vleermuizen waargenomen in het gebied van het Zuiderpark. De buizerd is pas in februari 2025 waargenomen tijdens inspecties, maar er was toen geen indicatie voor nestfunctie op het eiland.

Vraag 5:

Welke compenserende en mitigerende maatregelen heeft de gemeente getroffen voor het verlies aan leefgebied van beschermde soorten?

Antwoord:

Steenmarter

- Takkenrillen (twee zogeheten marterhopen). Na de werkzaamheden komt er nog één bij aan de overkant van het water (zuidzijde).

Vleermuizen

- Meerdere vleermuiskasten (57 opgehangen tijdelijke vleermuiskasten (waarvan 5 kraamkasten voor vrouwtjes met jongen)) in de nabijheid van het project.
- In de nieuwbouw worden permanente verblijfplaatsen van vleermuizen gerealiseerd.

Voor de huismussen en gierzwaluwen zijn geen mitigerende maatregelen noodzakelijk.

Huismussen

- Binnen het plangebied zijn vaste rust- en verblijfplaatsen van huismus afwezig.
- Buiten het plangebied zijn 5 vaste rust- en verblijfplaatsen van huismus waargenomen.
- Binnen het plangebied is essentieel functioneel leefgebied (foerageergebied en kwetterplaatsen) van huismus afwezig.

Gierzwaluwen

- Binnen het plangebied zijn vaste rust- en verblijfplaatsen van gierzwaluw afwezig.
- Buiten het plangebied is 1 vaste rust- en verblijfplaats van gierzwaluw aanwezig.
- In het plangebied is driemaal een waarneming gedaan van gierzwaluw. Het betreft 1 waarneming van 1 individu, 1 waarneming van 3 individuen en 1 waarneming van 5 individuen. Dit betroffen in alle gevallen hoog overvliegende dieren zonder binding met het plangebied.

Vraag 6:

Hoe, wanneer en waar komt groen terug ter compensatie van deze bomen?

Antwoord:

Herplant is opgelegd in de voorwaarden van de kapvergunning. Doel is om na realisatie van het bouwproject nieuwe aanplant te realiseren rondom de nieuwbouw. Er is nog geen definitief inrichtingsplan. Wel is er een schetsontwerp van het inrichtingsplan.

Vraag 7:

Hoe verhoudt dit verlies aan leefgebied van vleermuizen, roofvogels en andere kwetsbare soorten zich tot het beleid voor biodiversiteit in Rotterdam?

Antwoord:

Het beleid voor biodiversiteit is erop gericht om de biodiversiteit in de stad te behouden en te vergroten. Dat doen we door bij beheer, inrichting en ontwikkeling van de stad zoveel als mogelijk rekening te houden met de zogenaamde Vier V's (Veiligheid, Verbinding, Verblijf en Voedsel) van de diersoorten in een gebied. In de stad spelen echter veel opgaven en belangen waardoor in bepaalde gevallen de afweging gemaakt moet worden om een leefgebied van flora en fauna te verstoren. In dat geval wordt in de inrichting en ontwikkeling van het gebied zoveel mogelijk leefgebied teruggebracht voor soorten die passend zijn voor de nieuwe functie van het gebied. Dit gebeurt o.a. door natuurinclusief te bouwen en de groene buitenruimte in te richten aan de hand van de principes vanuit de Toolbox Natuurinclusief Rotterdam. Verder worden mitigerende maatregelen getroffen voor de aangetoonde kwetsbare flora en fauna in het plangebied. Specifiek geldt dit voor de steenmarter en vleermuizen. Voor het opzettelijk verstoren van leefgebieden, voortplantingsplaatsen en rustplaatsen is ook een ontheffing verleend o.b.v. de Wet natuurbescherming – Soortenbescherming bij de Omgevingsdienst Haaglanden³.

Vraag 8:

Is er een aanvraag voor vergunning omgevingswet voor flora en fauna aangevraagd?

a. Zo ja, kan de wethouder die beschikking aan de raad sturen?

Antwoord:

Ja, deze is verleend op 19 juli 2024 door de Omgevingsdienst Haaglanden³.
(De beschikking is toegevoegd als bijlage 2).

b. Zo nee, waarom niet?

Niet van toepassing.

Verder wordt er door de raadsleden gesteld:

Ook in Vreewijk klinken geluiden dat bewoners verrast zijn door plotselinge bomenkap. Een zeer oude boom wordt na een zorgvuldige afweging gekapt. Hoewel de procedure is gevolgd, zijn bewoners toch verrast en geschrokken. Een groep bewoners verzamelt handtekeningen om de boom te redden, waarin zij onder andere vragen om voortaan eerder en beter geïnformeerd te worden.

Bomenkap Vreewijk

Vraag 9:

Wat is de huidige situatie in Vreewijk rondom de historische boom?

Antwoord:

Dit betrof een boom, nr. 4346, een Catalpa (trompetboom) van Havensteder. Na afwijzing van het bezwaar is de boom noodgedwongen gekapt omwille van de riolering.

Vraag 10:

Moeten bomen regelmatig gekapt worden om rioleringswerkzaamheden te verrichten? Zo ja, kan het college hier meer inzicht in geven?

Antwoord:

Ja, er moeten regelmatig bomen worden verwijderd of verplant voor rioolwerkzaamheden. In dit geval vormde het wortelstelsel van deze boom een ernstig knelpunt bij de werkzaamheden aan het riool, waardoor de boom niet behouden kon blijven. Voor de vervanging van het riool was het niet mogelijk om een alternatief tracé te vinden. De straten zijn zo smal dat er vaak een conflict ontstaat tussen het wortelpakket van de boom en de werkzaamheden aan de ondergrondse infrastructuur. De boom was scheefgegroeid en het verwijderen van wortels zou de verankering van de boom verder verzwakken, wat de kans op omvallen vergrootte. Het waarborgen van de veiligheid was dan ook een belangrijk aandachtspunt in deze beslissing.

Vraag 11:

Zijn er andere bomen in Vreewijk die gekapt moeten worden om rioleringswerkzaamheden succesvol uit te voeren?

Antwoord:

Ja, nabij Dreef 81 worden 25 bomen gekapt. Verleend in vergunning OMV24.04.00374 op 30 mei 2024. Het project betreft de rioolwerkzaamheden in de buurt Linker Halve Vlieger in Vreewijk.

Er zijn verschillende mogelijkheden in overweging genomen, waardoor het aantal bomen dat gekapt moest worden is teruggebracht van 49 naar 25 bomen.

- De indeling van de kabels, leidingen en het riooltracé is zo goed mogelijk aangepast, zodat zoveel mogelijk bomen behouden konden blijven. Een voorbeeld hiervan is het aanpassen van het riooltracé in de Wed, waardoor drie bomen gespaard zijn gebleven.
- Boringen om de leiding d.m.v. van persing onder de boom door te krijgen zijn onderzocht, maar bleken niet mogelijk vanwege de te hoge grondwaterstand. Daarnaast stonden de te verwijderen bestaande rioolbuizen de boringen in de weg.
- Het hergebruik van de oude rioolbuizen is ook onderzocht, maar bleek niet haalbaar door de hoogteverschillen.
- In de petitie van de bewoners wordt verwezen naar worteldoeken. Normaliter worden deze gebruikt om onkruid tegen te gaan en de bodemstructuur te behouden. Daarnaast worden ze toegepast bij jonge bomen, zodat de wortels niet verder richting de rioolbuizen groeien. Voor de bestaande bomen heeft dit geen nut, omdat de wortels al tot midden in de straten liggen.

Vraag 12:

Hoe reageert het college op de handtekeningenactie om de kap te stoppen en naar alternatieve oplossingen te zoeken?

Antwoord:

Alle alternatieven zijn uitgebreid onderzocht, maar helaas onmogelijk gebleken. Dit is ook bevestigd door de rechter. De bomen, waaronder de boom uit de petitie, zijn op 25 en 26 maart 2025 gekapt volgens de verleende kapvergunning.

Vraag 13:

Hoe wil het college ervoor zorgen dat bewoners in de toekomst eerder worden geïnformeerd en zich meer betrokken voelen bij vergelijkbare processen?

Antwoord:

In projecten zoals deze hecht het College er waarde aan dat bewoners vroegtijdig op de hoogte zijn van ontwikkelingen en gebeurtenissen in hun directe leefomgeving. Dit vraagt om zorgvuldige communicatie en direct contact tussen de gemeente en bewoners. Een manier om dit te bereiken is door frequenter huis-aan-huis brieven te sturen. Ook wordt meer digitale communicatie via de gemeentelijke website en sociale media ingezet. Ook kan er worden ingezet op buurtcoaches of -ambassadeurs die deur-aan-deur langsgaan bij bewoners om nieuwe ontwikkelingen aan te kondigen.

Het is gebruikelijk dat er veel verschillende informatiekkanalen worden ingezet in projecten, zoals inloopavonden of het plaatsen van informatieborden in de wijk. Echter, het komt voor dat de informatie niet alle bewoners bereikt.

Vraag 14:

Had deze specifieke boom een beschermde/monumentale status?

a. Zo nee, waarom niet?

Antwoord:

Nee, het gaat om een Catalpa (Trompetboom) met een diameter van 65cm op 1.3m stamhoogte. Deze boom voldeed niet aan de criteria voor een uniciteitboom. En staat ook niet vermeld op de gemeentelijke kaart voor [Bijzondere bomen](#). Zie toelichting bij vraag 16 voor uniciteit/monumentale bomen.

b. Zo ja, waarom is toch voor kap gekozen?

Niet van toepassing.

Vraag 15:

Hoe, wanneer en waar komt groen terug ter compensatie van deze boom?

Antwoord:

Dit zal gebeuren nadat de rioolwerkzaamheden zijn uitgevoerd, volgens het inrichtingsplan TE - 20/000083. Hierbij is rekening gehouden om de wijk te vergroenen (meer bomen en meer m² lage groenvakken).

Vraag 16:

Op welke manier kunnen vergelijkbare oude bomen in de stad een beschermde status krijgen? Is dit iets dat het college verder zou kunnen uitbreiden?

Antwoord:

Vergelijkbare oude bomen krijgen de status van uniciteit/monumentaal als deze aan 1 of meer van deze criteria voldoet:

- Als deze als monumentale boom op de lijst van de landelijke Bomenstichting staat.
- Herdenkingsboom (voor de 'Bomenstichting-bomen' in alle verschijningsvormen) bijvoorbeeld geplant door koning/koningin, ander belangrijk persoon, of ter gelegenheid van bijzondere gebeurtenis).
- Uniciteit:
 - Plantjaar voor 1940
 - Stamdoorsnede groter dan 115 cm

Voor de wetenschap van betekenis: de boom (met standaard boomvorm) is zeldzaam vanwege zijn geslacht, soort, variëteit of ras en heeft een stamdiameter van meer dan 29 cm.

In de Bomenstructuurvisie 2008 zijn deze selectiecriteria vastgelegd. Op basis van nieuwe inzichten kunnen deze criteria verder worden uitgebreid of aangepast.

Wat ons betreft voldoen de huidige selectiecriteria en zien wij geen aanleiding om deze verder uit te breiden of aan te passen.

Burgemeester en wethouders van Rotterdam,

De secretaris,

G.J.D. Wigmans

De burgemeester,

C.J. Schouten

Bijlage(n):

1. Adviesnotitie Nader onderzoek Ecologie Carnisse Eiland
2. Beschikking Wet natuurbescherming- Soortenbescherming Omgevingsdienst Haaglanden, 19 juli 2024
3. BP Carnisse Eiland, Quicksan Ecologie in het kader van de Wet natuurbescherming, WPSE-2263, Gemeente Rotterdam, 26 januari 2022